

Korai Kisokos

Összeállította:
Pankotai Katalin
konduktor,
korai fejlesztő
szakember

Szerkesztette:
**Demusné Gyebnár
Georgina**
mozgás-
fejlesztő

A gyermek fejlődése

Életkori szakaszok jellemzői Figyelmeztető jelek Játékajánlás

Fejlődési szakaszok:

- 0-4 hónapos kor
- 5-8 hónapos kor
- 9-12 hónapos kor
- 12-24 hónapos kor
- 3 éves kor
- 4-5 éves kor

Fontos tudnunk, hogy a túloldalon olvasható fejlődési szakaszok, az időre és egészségesen született újszülöttek, csecsemők elvárható fejlődési ütemét mutatják. Lényeges tisztában lennünk azzal is, hogy még ebben az esetben is lehet 1-1,5 hónap eltérés a fejlődésmenetben. Lehetnek picivel gyorsabb és valamivel lassabb ütemben fejlődő apróságok.

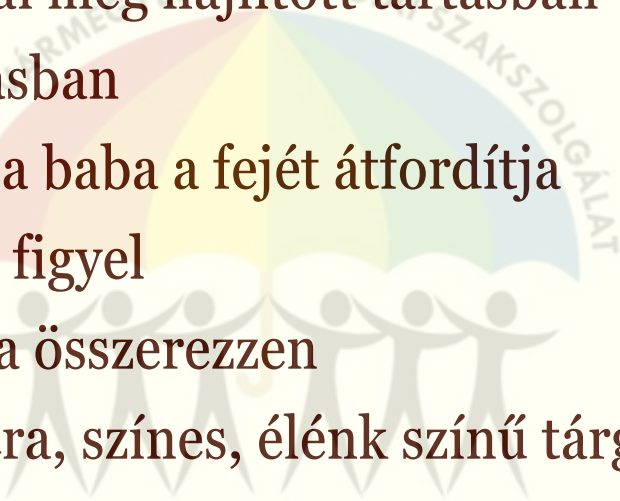
Életkori szakaszok általános jellemzői

0-4 hónapos korig

Az **első hónap** végére:

- A baba végtagjai még hajlított tartásban vannak, a kezek ököktartásban
- Hasra fektetve a baba a fejét átfordítja
- Emberi hangra figyel
- Erősebb hangra összerезzen
- Rövid ideig arcra, színes, élénk színű tárgyra fixál, figyel
- Csak 20 cm távolságra lát
- Hosszabb – rövidebb torokhangokat hallat
- Ismerős hangra megnyugszik

Életkori szakaszok általános jellemzői

0-4 hónapos korig

A második hónap végére:

- Hat hetes kor körül, hason, fejét 45 fokig emeli
- Még lehet kedvelt oldala fejfordítás szempontjából
- Hajlított végtagjait egyre többet mozgatja, öklök a nap felében nyitva vannak
- Visszamosolyog, ha beszélnek hozzá
- Szemkontaktust létesít, hangot adó tárgyat, mozgó személyt, középvonalon túl is követ
- Rövid hangokat hallat (eh; ab;)

Életkori szakaszok általános jellemzői

0-4 hónapos korig

A harmadik hónap végére:

- Hason, alkarjára támaszkodik. A fejét a vállától függetlenül is képes mindkét irányba fordítani
- Hátáról oldalára fordul – vagy próbálkozik az átfordulással
- A hozzá beszélő személyre figyel visszamosolyoghangadással válaszol
- Háton fekvő helyzetben, a kezeit középre hozva nézegeti, ujjait nyitogatja
- Kezébe adott csörgőre ránéz, rövid ideig megtartja azt és próbálja a szájához emelni a tárgyat
- Azonos hangokat dupláz-tripláz, gagyog:(a-a-a, ö-ö-ö, o-o-o)
- Vokalizál: á, é, ö, ü
- 180 fokban követi a mozgó tárgyat, szeme előtt kb. 25cm távolságban
- „Kukucs” játéokra felélénkül (Arcára pelenkát helyezve intenzív végtagmozgások)
- Ülésbe húzáskor fejét önállóan megemeli, tartja, már nem ejti hátra

Életkori szakaszok általános jellemzői

0-4 hónapos korig

A negyedik hónap végére:

- Az oldalára fordul
- Lábaival játszik, esetleg szájába is veszi azokat
- Nyújtva a kar, miközben nyúl a tárgyakért
- Kezébe adott tárgyat nem enged el, szájába veszi
- Cumisüveget felismeri, annak láttán tátogni kezd
- Csörgőt ráz
- Hangosan nevet

Figyeld a mozgását!

FIGYELJ A JELEKRE!

A **második hónap** végén már **gyanújel** lehet:

- ha túl erős a végtagok hajlított helyzete, vagy a végtagok nyújtása
- ha a baba háton fekvő helyzetben, vagy ölbé véve gyakran hátra feszíti magát
- hason fekvésben "repülőzik" (hátát homorítja, fejét, karjait, lábait magasra emeli, mintha repülne)
- fejét mindig csak egy oldalra fordítja
- nehezített a szopás, a nyelés
- aszimmetrikus a testtartása, vagy a végtagok helyzete

A **harmadik hónap** végén **gyanújel** lehet:

- ha a baba három hónapos kora után ülésbe húzáskor és hason fekvésben nem emeli a fejét
- ha fejét csak egy irányba fordítja
- nem szeret hason feküdni és ez ellen sírással tiltakozik
- nem lazul a kezek ökölben tartása (az ujjak szorosan a tenyérbe záródnak)

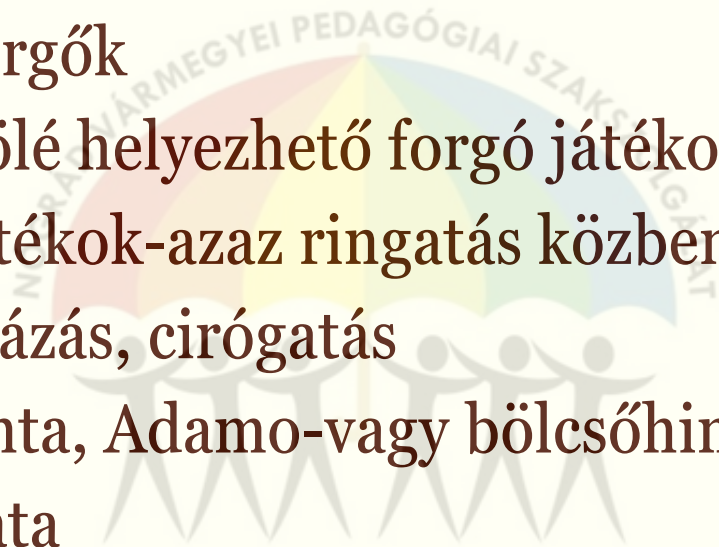
4-5 hónapos életkorban **gyanújel** lehet:

- ha a baba hason, alkarjára támaszkodás közben nem nyitott tenyérrel, hanem kezeit ökölbe zárva támaszkodik
- hason fekvésben fejét, mellkasát nem képes megemelni
- még mindig nem próbálkozik a hátáról az oldalára fordulni

Ajánlott játékok, **játék**tevékenységek 4 hónapos korig

- textilkönyvek kontrasztos ábrákkal
- apró csörgők
- kiságy fölé helyezhető forgó játékok
- ölbéli játékok-azaz ringatás közben éneklés, mondókázás, cirógatás
- csepphinta, Adamo-vagy bölcsőhinta, Huple használata
- mosható színes játszószőnyeg, melyen a baba minden irányba szabadon mozoghat

Zenélő forgójáték kiságy fölé

Huple

Csörgőkészlet

Csepphinta

Mosható játszószőnyeg

Adamo hinta

Fekete-fehér (kontrasztos) és színes képeskönyvek

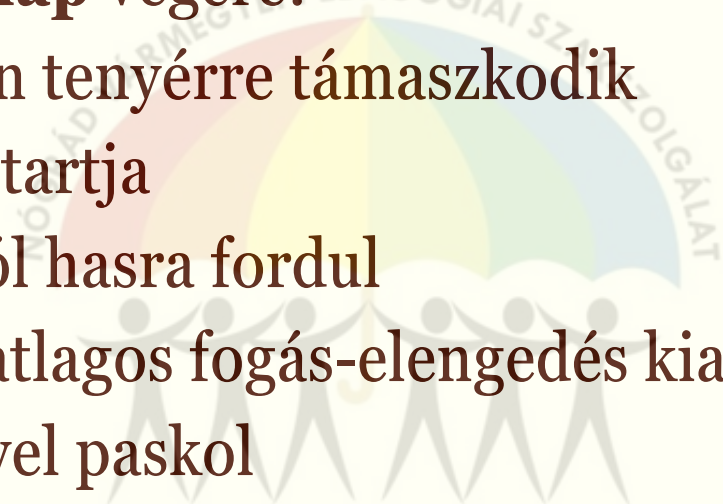
Életkori szakaszok általános jellemzői

5-8 hónapos korig

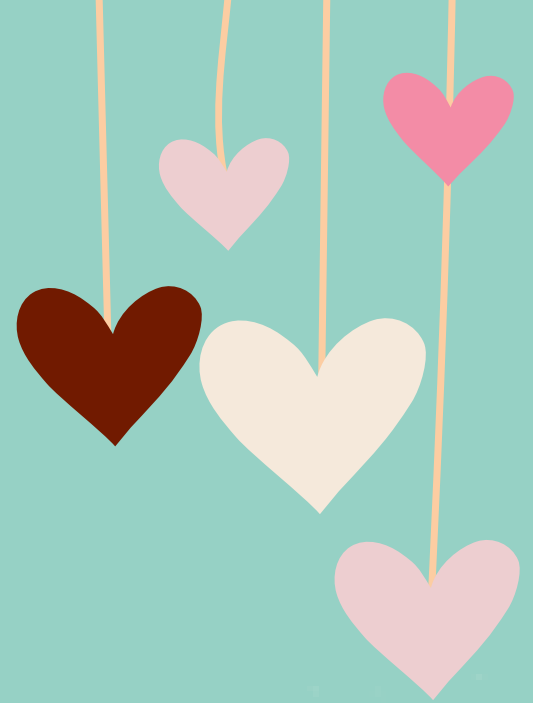
Az **5. hónap** végére:

- Hason tenyérre támaszkodik
- Fejét tartja
- Hátról hasra fordul
- Akaratlagos fogás-elengedés kialakulóban
- Kezével paskol
- Két kézzel tárgyakra ráfog, kb. fél percre megtartja azokat
- Tükörképére mosolyog
- Ismerős hangra figyel
- Egyre differenciáltabb hangsorokat hallat

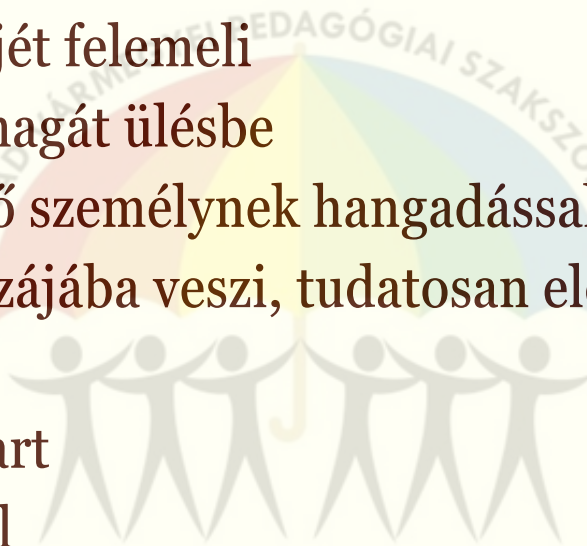
Életkori szakaszok általános jellemzői

5-8 hónapos korig

6-7 hónapos kor között

- Hasra fordul és vissza
- Hason körbe fordul
- Kúszik
- Háton fekve fejét felemeli
- Már felhúzza magát ülésbe
- A hozzá beszélő személynek hangadással válaszol
- A tárgyakat a szájába veszi, tudatosan eldobja, ütögeti, rázza
- Cumisüveget tart
- Zenére felfigyel
- Az őt körülvevő személyeket már képes megkülönböztetni
- Szimmetrikus végtagmozgások
- Szemmozgások párhuzamosak
- Egyre többet gagyog a saját „babanyelvén”
- Hangosan nevet
- Megjelenhetnek az első fogacskák

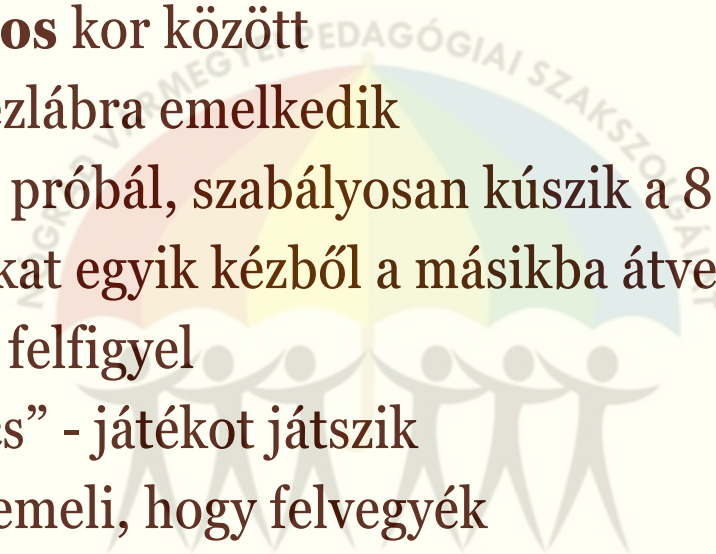
Életkori szakaszok általános jellemzői

5-8 hónapos korig

7-8 hónapos kor között

- Négykézlábra emelkedik
- Mászni próbál, szabályosan kúszik a 8. hónap körül
- Tárgyakat egyik kézből a másikba átvesz
- Nevére felfigyel
- „Kukucs” - játékot játszik
- Karját emeli, hogy felvegyék
- Kifejezi nemtetszését
- Nyelvnyújtást utánoz

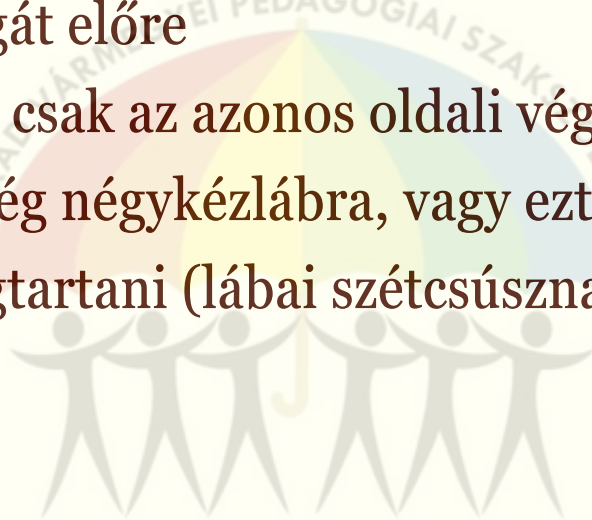

Figyeld a mozgását! FIGYELJ A JELEKRE!

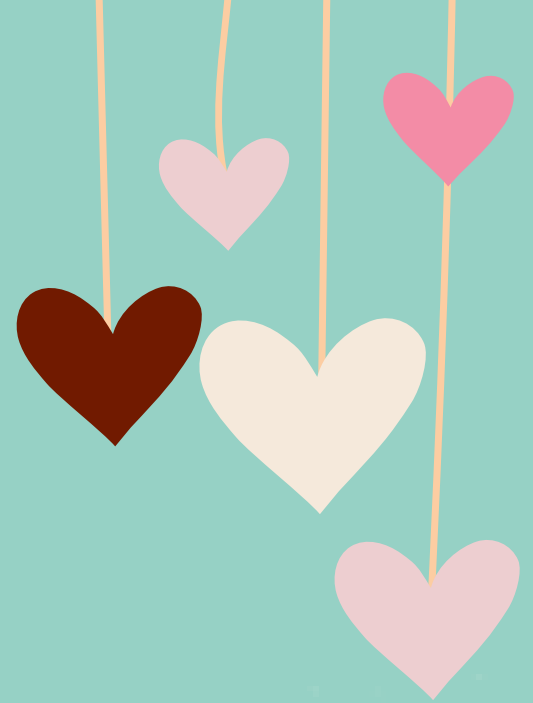

8-9 hónapos életkorban gyanújel lehet:

- ha a baba kúszás közben mindkét karjával egyszerre húzza magát előre
- ha mindig csak az azonos oldali végtagjait mozgatja
- nem áll még négykézlábra, vagy ezt a pozíciót nem képes megtartani (lábai szétcsúsznak)

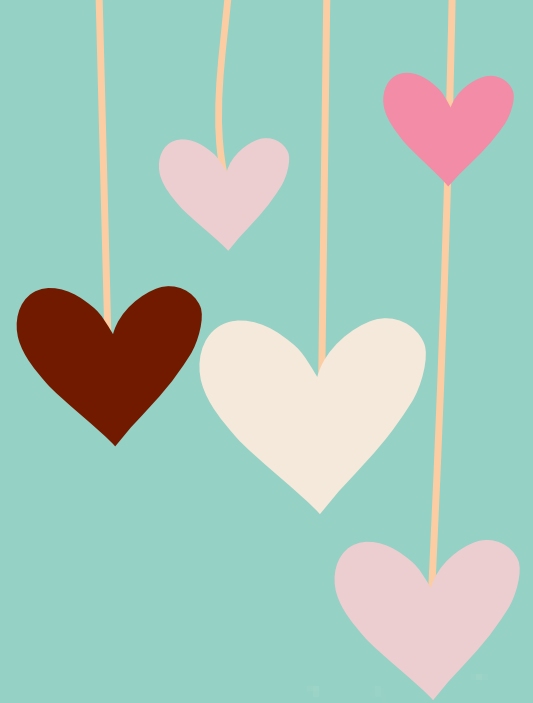
Ajánlott eszközök, fejlesztő játékok 5-8 hónapos korosztály számára

- bébi szenzoros, zenélő vagy vízzel tölthető tanulószőnyegek: használatukkal fejlődik a szem-kéz koordináció, a finommanipuláció, a figyelemkoncentráció
- babakönyvek, melyek megfelelnek a baba korai látási, tapintási készségeinek, és kreatívan fejlesztik a szem-kéz koordinációt is

Ajánlott eszközök, fejlesztő játékok 5-8 hónapos korosztály számára

- könnyen tisztítható, mosható, kemény felületű baba-játszószőnyeg, mely megfelelő teret biztosít a nagymozgások gyakorlására
- tükör,- lehetőleg ütésálló,-ami motiválja a babát mozgásra, hiszen hajtja a kíváncsiság és odakúszik/mászik a tükörképéhez, valamint kommunikációra készíti a „másik baba” látványa
- labdafürdő, azaz egy kismedence, sok-sok labdácskával, mely segíti többek között a testtudat, a térérzékelés kialakulását

Életkori szakaszok általános jellemzői

9-12 hónapos korig

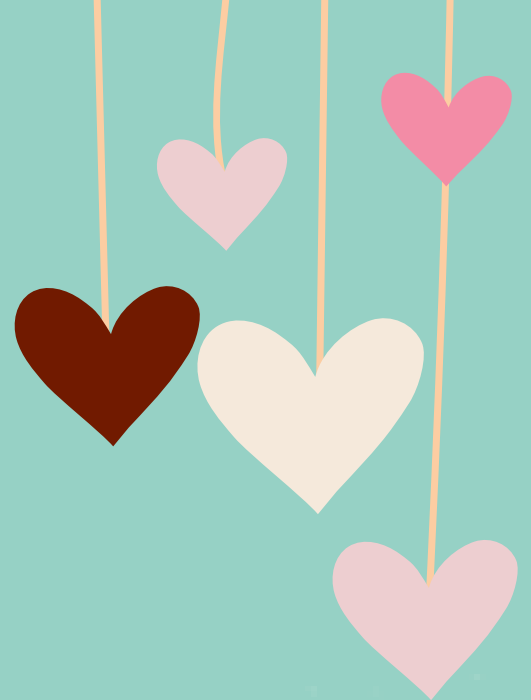

9-10 hónapos kor

- 15-20 percig is képes stabilan önerőből ülni
- Szabályosan mászik, négykézláb „kutyázik”, azaz popsiját feltolva előre-hátra hintázik
- Mutatóujjával nyomógombot benyom
- Csipeszfogással szöszöket felszed
- Tapsolós játékot játszik
- Integet
- Darabos ételt önállóan megfog és majszol
- Pohárból segítségével iszik
- „mama”, „nem”, „baba” szavak használata

Életkori szakaszok általános jellemzői

9-12 hónapos korig

11-12 hónapos kor

- Önállóan áll, bútorokba kapaszkodva lépeget, fejlődik az egyensúlya
- „Hol van?” kérdésre, ismerős személyre, tárgyra rá mutat
- Kemény fedelű mesekönyvet 1-2 percig nézeget
- A felszólítást és tiltást megérti
- Egyszerű utasítást megért és végrehajt. Pl: „Kérem szépen a labdát!”
- Számára érdekes dolgokra hangadással, mutogatással hívja fel a környezete figyelmét
- Szavakat, szótagokat ismételi, esetleg 2-3 szót már használ
- Járművek, háziállatok hangját utánózni próbálja
- Egyre több szó jelentését ismeri, érti
- Kendő alá dugott tárgyat megtalál
- Apró tárgyakat csippentő fogással földről felvesz
- Játékot dobozból ki-be rámol
- Darabos ételt kezében fogva önállóan eszik
- A szemek mozgása párhuzamos
- Kialakult, megszokott napirendje van

Játékajánló

Logikai kocka

Labdák

Könnyen lapozható
keményfedelű mesekönyv

Montessori torony

Egymásba illeszthető kisvödör, elemek

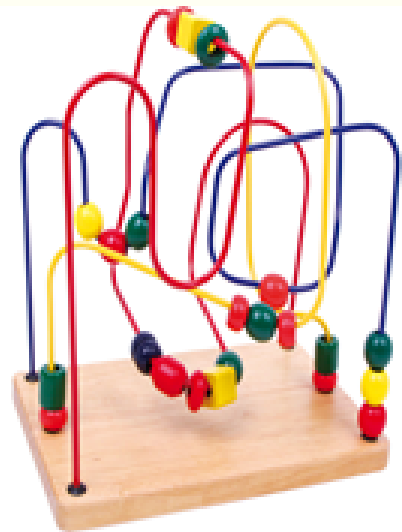
Játékajánló

Puha építőkocka

jóteék.hu

Térbeli golyóvezető

Mondókás könyvek

Tanulóasztal

Életkori szakaszok általános jellemzői

12-24 hónapos korig

12-18 hónapos kor

- Kapaszkodva, majd anélkül áll, elindul, széles alapon jár
- Tárgyakra fel-le mászik
- Ügyetlenül szalad, járáskor tárgyat cipel
- Lépcsőn felfelé, egy kézzel kapaszkodva, egymásmellé lépve (mellé lépéssel) közlekedik
- 3-4 kockából tornyot épít
- Tárgyakat kérésre odaad
- Labdát gurít
- Kismotort önállóan, váltott lábbal hajt
- Íróeszközt marokfogással kezében tartva firkál

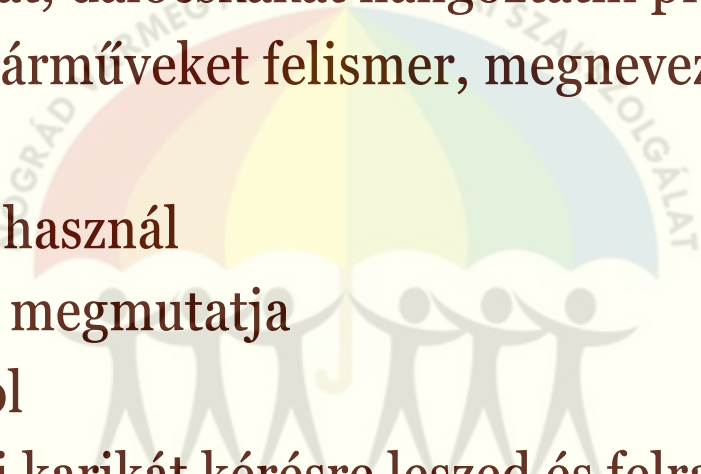
Életkori szakaszok általános jellemzői

12-24 hónapos korig

12-18 hónapos kor

- Kemény fedelű könyvet lapoz
- Környezetét utánozza (mosogat, takarít, szerel)
- Segítséggel öltözködik, cipőjét, zokniját leveszi)
- Mondókákat, dalocskákat hangoztatni próbál
- Állatokat, járműveket felismer, megnevez, hangjukat utánozza
- 15-20 szót használ
- Testrészeit megmutatja
- Ki-be rámol
- Montessori karikát kérésre leszed és felrak (nagyságot még nem differenciál)
- Körformát helyére illeszt
- Kétlépéses utasítást is megért (Vedd le a polcról a mesekönyvet és nyisd ki!)
- A 18. hónap végére kialakul a kézpreferencia (a jobb vagy balkezesség)

Életkori szakaszok általános jellemzői

12-24 hónapos korig

18-24 hónapos kor

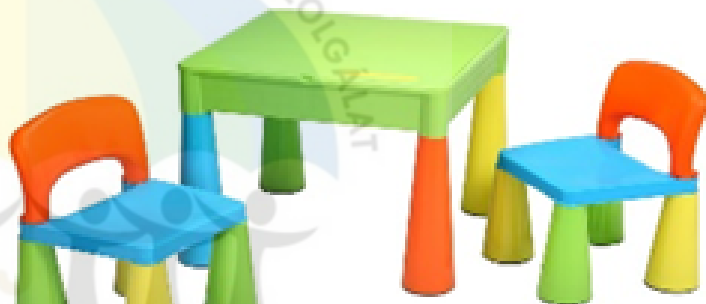
- Szalad és ritkán esik el
- Kapaszkodás nélkül, mellé lépve lépcsőzik
- Labdát rúg
- Ajtókilincset lenyom
- 5 kockából tornyot épít
- Gyurmázik
- Nagy méretű fagolyókat pálcára, zsinórra felfűz
- Fürdetésnél segít (például karjait kérésre emeli)
- Kezet mos-töröl
- Éjjelre szobatiszta lehet
- Szavakat összekapcsol, 20-50 szót használ
- Főbb testrészeit megnevezi
- Pár szavas mondatokban beszél
- Akaratát kifejezi
- Tisztán étkezik
- Háromlépéses utasításokat is megért (Fogd meg a mesekönyvet, ülj le a szőnyegre és nyisd ki!)
- Nevén nevezi magát
- Hamarosan kezdődik a „Mi ez?” korszak

Játékajánló

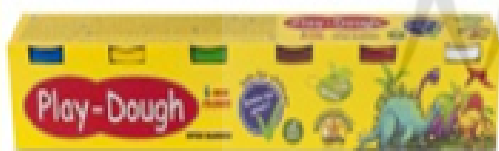
Kismotor

Kis méretű szék és asztal
gyermekek számára

Gyurmakészlet

Játékajánló

Építőjáték

Ritmushangszerek

Nagy méretű fűzhető fa golyók

Játékajánló

Csaknem minden boltban vásárolható fejlesztő játék és eszköz, helyettesíthető a saját magunk által otthon készített "csodákkal".

Erre vonatkozóan számtalan ötlet található a különböző online felületeken. Itt van például ez a remek/kipróbált gyurmarecept, a finommotorikát fejlesztő pomponos habverő, a teknős-formaegyeztető, és végül, de nem utolsósorban, ez a mezítlábas ösvény.

Gyurma recept

(főzés nélküli)

2 bögre liszt

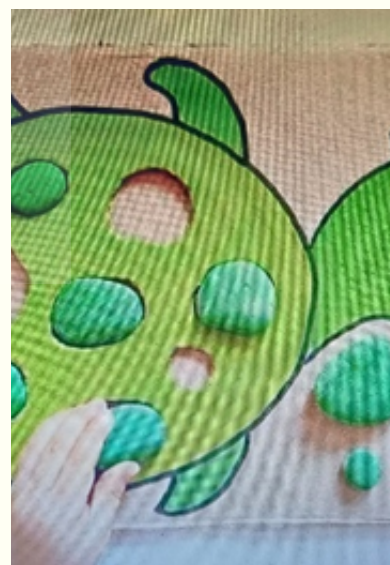
1 bögre só

kb. 1 bögre meleg víz

2 evőkanál étolaj

2 evőkanál citromsav

ételszínezék

Életkori szakaszok általános jellemzői

3 éves kor

A harmadik év végére

- Lépcsőn lefelé is váltott lábbal megy
- Páros lábbal ugrik
- 1 méter hosszú egyenes vonalon bemutatás után tyúk lépésben végigsétál
- Triciklin pedáloz
- Zárt állásban 1mp-ig áll
- Ollóval vág
- Kisebb méretű gyöngyöt is felfűz
- Puzzle játék elemeit helyére illeszti
- Pötyi-játékkal is játszik
- 10 kockából tornyot épít
- Legalább egy színt ismer
- Gombot kigombol, zipzárt fel-le húz
- Vízcsapot és tépőzárt, ügyesen nyit-zár
- Étkezés közbe a villát is rendeltetésszerűen használja

Életkori szakaszok általános jellemzői

3 éves kor

A harmadik év végére

- Háromszavas mondatokban beszél
- Aktív szókinccse kb. 250 szó
- Mondókákat mond, gyermekdalokat énekel
- Beszéd közben ragokat használ
- Dallamokat felismer
- Rajzát megnevezi, 4 kockából vonatot másol
- Minta után kört rajzol
- Három formát kirak (háromszög, kör, négyzet)
- Háromig számlál
- Szerepjátékot játszik
- Kialakul az én tudat
- Tudja a teljes nevét
- Szobatiszta
- Indul a „Miért?” korszak

Játékajánló

Megfelelő magasságú szék és asztal

Tricikli/futóbicikli

Kisméretű fűzhető gyöngyök

Füles labda

Szerepjátékok (főzős, orvosos, stb.)

Játékajánló

Geometriai formaegyeztető

Hangutánzásos mesekönyv

nakuyosa

Képes mesekönyv

Építőkockák, építőelemek

Pötyyi játék

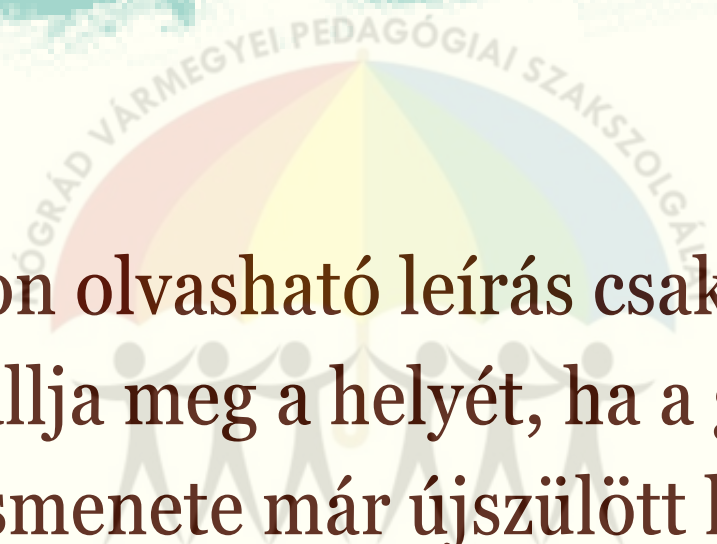
Mondókáskönyvek

Életkori szakaszok általános
jellemzői
4-5 éves kor

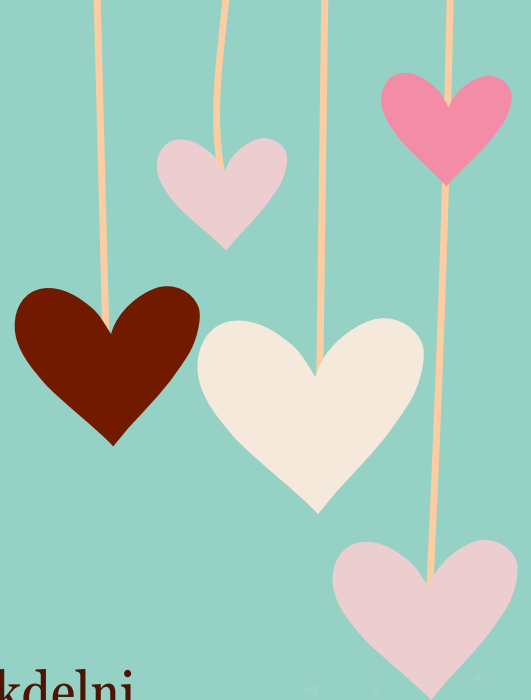

A túloldalon olvasható leírás csak abban az esetben állja meg a helyét, ha a gyermek fejlődésmenete már újszülött korától kezdve életkorának megfelelően, egyenletes ütemben haladt.

Életkori szakaszok általános jellemzői

4-5 éves kor

A negyedik év végére

- Egy lábon képes rövid ideig szökdelni
- Jobb/bal lábán 4-8 mp.-ig megáll
- Lépcsőn fel-le, váltott lábbal, kapaszkodás nélkül közlekedik
- Távolra helyből 20-25 cm-t, nekifutásból 50-60 cm-t ugrik
- Folyamatosan előre haladva 4-5 ugrást kivitelez féllábon
- 3 m-t megy egyenes vonalon (tyúklépés)
- A feléje szálló lufit 2x visszarúgja
- Hintán önállóan löki magát
- Ceruzafogása szabályos
- Ollóval papírcsíkot, egyszerű formát vág
- Két pontot egyenes vonallal összeköt
- Kétfelé vágott képet összeilleszt
- Részt az egészhez rendel
- Fiút-lányt differenciál
- Önállóan levetkőzik, ki-be gombol
- Egyszerű ruhadarabot felvesz

Életkori szakaszok általános jellemzői

4-5 éves kor

A negyedik év végére

- 4-5 szavas mondatokban beszél
- Megnevez két ellentétet
- Kérdezi: Ki?; Hol?; Mikor; Miért?;
- Napszakok közül a „reggel” és az „este” fogalmát megérti
- Rövid mesét elmond
- 4 színt megnevez
- Embert rajzol három testrésszel (fej, törzs, lábak)
- Minta után 5 kockából kaput épít
- Bemutatás után a lapra ceruzával kereszt formát másol
- Rajza felismerhető
- 10-ig számlál
- A családtagok nevét fel tudja sorolni
- Ágytiszta
- Körjátékban részt vesz
- Barátaival játszik

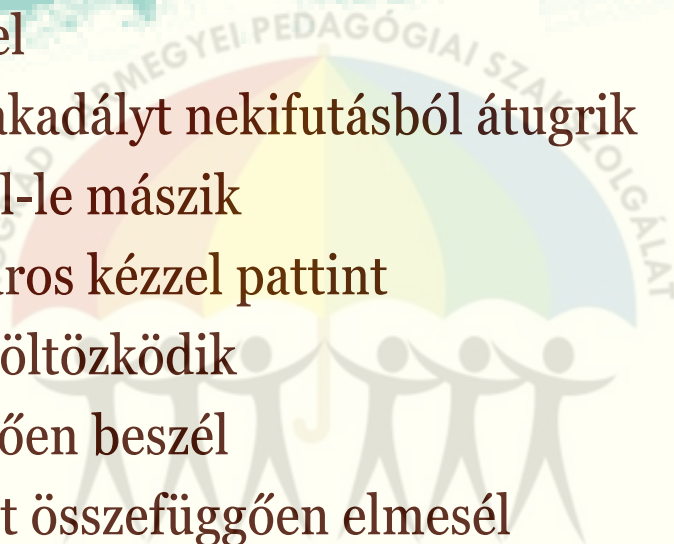
Életkori szakaszok általános jellemzői

4-5 éves kor

A ötödik év végére

- Biciklizik
- Egy lábon 8-12 másodpercig megáll
- Szökdécsel
- 15cm-es akadályt nekifutásból átugrik
- Létrára fel-le mászik
- Labdát páros kézzel pattint
- Önállóan öltözködik
- Jól érthetően beszél
- Történetet összefüggően elmesél
- Szavak jelentését kérdezheti
- Minta után kockákból lépcsőt épít
- Emberrajzán 6 testrészt megjelenít
- Rajza a világképének megfelelő (a fák az égig érnek, a házak átlátszóak)
- 10-20-ig számlál
- 4-5 társával kooperatív együtt játék
- Szabályjátékkal ismerkedik
- Energikus, indulatos

Játékajánló

Logikai gondolkodást fejlesztő
játékok

Memóriajáték

Építőjáték

Állatos és járműves puzzle

fejlesztő
JÁTÉK
világ

Összeszerelési játék

Társasjáték

Bicikli

Felhasznált irodalom

- Digitális Tankönyvtár: Gyermekgyógyászat
- Semmelweis Egyetem Pető András kar-Főiskolai jegyzetek 2005-2010
- Gyermekút-Lépések II. kötet: Módszertani kézikönyv (Tájékoztató pontok a gyermeki fejlődéshez és elérésének felismeréséhez)
- Dévény Anna Alapítvány: Csecsemők és kisgyermek normál mozgásfejlődése
- Kiphard féle Szenzomotoros és Pszichoszociális Fejlődési Táblázat
- A Seed és a Strassmeier Fejlődési Skála Szempontsora